

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kluczborku

Obszarowa ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta i gminy Byczyna za 2025 rok

(na podstawie § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – Dz. U z 2017 r., 2294)

Do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia na terenie miasta i gminy wykorzystywane są trzy wodociągi sieciowe: **Polanowice-Byczyna, Dobiercice i Kostów**. Administratorem wodociągów jest spółka Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o. w Kluczborku, ul. Kołtątaja 7. Woda ujmowana jest ze studni głębinowych, z utworów trzecio- i czwartorzędowych. W poniższej tabeli przedstawiono ważniejsze dane eksploatowanych wodociągów.

Lp.	Wodociąg	Produkcja wody (m ³ /dobę)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	Długość sieci wodociągowej (w km)	Stosowane metody uzdatniania i dezynfekcji	Materiał, z którego wykonana jest sieć wodociągowa
1	Polanowice-Byczyna	717	5,3	61,9	chlorowanie stałe	żeliwo, PCV, PEH
2	Kostów	184	1,0	15,8	wymiana jonowa chlorowanie stałe	PCV, PEH
3	Dobiercice	202	2,0	39,8	napowietrzanie odżelazianie odmanganianie ozonowanie chlorowanie stałe	PCV, PEH

Źródło: administrator wodociągów

Nadzór nad jakością wody prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kluczborku w ramach monitoringu jakości wody oraz administrator wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej. Zakres badań obejmował parametry określone w rozporządzeniu z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

1. JAKOŚĆ WODY

1.1. Wodociąg Polanowice-Byczyna

Strefa zaopatrzenia w wodę obejmuje miasto Byczynę, wsie: Jaśkowice, Gołkowice, Polanowice, Proślice, Biskupice, Jakubowice i Kochłowice oraz przysiółek Brzózki. W 2025 r. w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano 39 próbek do badań fizykochemicznych i 39 próbek do badań mikrobiologicznych. Administrator w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody pobrał 44 próbki do badań fizykochemicznych oraz 22 próbki do badań mikrobiologicznych.

W zakresie badanych parametrów fizykochemicznych w 3 próbkach wody, pobranych przez zarządcę wodociągu w punktach zgodności stacja wodociągowa w Byczynie oraz Proślice sklep spożywczy, stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego stężenia azotanów

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kluczborku
ul. Jagiellońska 8 | 46-200 Kluczbork
+48 77 418 22 57 lub 77 447 20 03
adres e-mail sekretariat.psse.kluczbork@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-71123-24672-AAVEJ-27

(50,40mg/l, 62,00mg/l, 51,60mg/l). Dopuszczalne stężenie w wodzie dla tego parametru wynosi 50mg/l. W pozostałych próbkach wody stężenie azotanów nie przekraczało dopuszczalnej normy. Zdarzenie miało charakter krótkotrwały i punktowy, a po przeprowadzaniu działań naprawczych, jakość wody odpowiadała wymaganiom określonym w cyt. rozporządzeniu.

W pobranych próbkach wody nie stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologicznego.

1.2. Wodociąg Kostów

Wodociąg Kostów, najmniejszy w gminie Byczyna, zaopatruje w wodę pitną mieszkańców Kostowa, Janówki, Ciecierzyna i Miechowej. Woda pochodzi z dwóch studni głębinowych, oddanych do użytku w 1977 r. oraz 1988 r. Ze względu na wysoki poziom azotanów, woda surowa poddawana jest uzdatnianiu poprzez wymianę jonów azotanowych na chlorkowe w filtrach z żywicą jonowymienną INDION NSSR. W ramach monitoringu jakości wody pobrano 36 próbek do badań fizykochemicznych i 36 próbek do badań mikrobiologicznych. Administrator w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody pobrał 24 próbki do badań fizykochemicznych oraz 22 próbki do badań mikrobiologicznych.

W zakresie badanych parametrów fizykochemicznych w czterech próbkach wody, pobranych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kluczborku oraz zarządcę wodociągu, w punktach zgodności (Miechowa sklep spożywczy, Ciecierzyn sklep spożywczy, Janówka 3), stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego stężenia azotanów (56,80 mg/l, 56,80 mg/l, 57,57 mg/l, 69,10 mg/l). Dopuszczalne stężenie w wodzie dla tego parametru wynosi 50 mg/l. W pozostałych próbkach wody stężenie azotanów nie przekraczało dopuszczalnej normy. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kluczborku wydał komunikat o pogorszeniu jakości wody ze względu na ponadnormatywne stężenie azotanów w wodzie pochodzącej z wodociągu sieciowego w Kostowie oraz wszczął postępowanie w celu wydania decyzji o braku przydatności wody do spożycia. Postępowanie zostało umorzone ze względu na szybkie i skuteczne działania naprawcze podjęte przez administratora wodociągu, które doprowadziły jakość wody do wymagań ww. rozporządzenia. Zdarzenie miało charakter krótkotrwały i lokalny.

W pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych.

1.3. Wodociąg Dobiercice

Strefa zaopatrzenia w wodę do spożycia obejmuje wsie Dobiercice, Nasale, Sarnów, Pszczonki, Chudobę, Paruszowice, Gosław, Pogorzałą, Sierosławice, Wojstawice, Roszkowice, Borek oraz przysiółek Długa.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pobrano 12 próbek do badań fizykochemicznych oraz 24 próbki do badań mikrobiologicznych. Administrator wodociągu w ramach wewnętrznej kontroli pobrał 20 próbek do badań fizykochemicznych oraz 40 próbek do badań mikrobiologicznych.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych w czterech próbkach wody, pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę wodociągu, stwierdzono przekroczenia w zakresie bakterii grupy coli, odpowiednio: 18 jtk/100 ml, 4 jtk/100 ml, 9 jtk/100 ml oraz 9 jtk/100 ml.

W związku ze stwierdzonym skażeniem mikrobiologicznym wody wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia oraz decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia, a także wdrożono działania naprawcze obejmujące dezynfekcję sieci wodociągowej podchlorynem sodu oraz jej płukanie. Podjęte działania doprowadziły do przywrócenia jakości wody zgodnej z wymaganiami obowiązujących przepisów, co zostało potwierdzone wynikami badań kontrolnych.

Prawdopodobną przyczyną wystąpienia skażenia mikrobiologicznego była nieszczelność w zbiorniku wody czystej w Dobiercicach. Podczas dezynfekcji sieci podchlorynem sodu stężenie chloru wolnego w wodzie dostarczanej do odbiorców nie przekraczało 0,3 mg/l. W związku z wystąpieniem skażenia mikrobiologicznego w wodzie z wodociągu Dobiercice oraz podjęciem przez administratora decyzji o budowie nowego zbiornika wody czystej, od sierpnia 2025 r. woda jest dezynfekowana w sposób ciągły przy użyciu podchlorynu sodu. Dezynfekcja będzie prowadzona do czasu oddania do użytkowania nowego zbiornika.

Stężenia chloru wolnego w punktach czerpalnych u odbiorców były regularnie kontrolowane i w okresie objętym oceną nie przekraczały dopuszczalnej wartości 0,3 mg/l. Administrator wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej badał również stężenia chloroformu, chloramin i bromodichlorometanu.

W próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń parametrów fizykochemicznych.

2. OCENA ZAGROŻEŃ ZDROWOTNYCH ZWIĄZANYCH Z JAKOŚCIĄ WODY

Na podstawie analizy ocen okresowych za 2025 r., sporządzonych w oparciu o sprawozdania z badań próbek wody pobranych przez Państwową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Kluczborku oraz zarządcę wodociągów, stwierdzono, że woda dostarczana z wodociągów Polanowice-Byczyna, Kostów i Dobiercice nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Mikrobiologiczne skażenie wody w wodociągu Dobiercice wystąpiło w sierpniu 2025 r. i miało charakter krótkotrwały oraz lokalny. W wyniku zdarzenia wodę o nieodpowiedniej jakości otrzymywało około 2,0 tys. mieszkańców. Po uzyskaniu informacji o pogorszeniu jakości wody administrator wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, obejmujące dezynfekcję wody podchlorynem sodu oraz płukanie sieci wodociągowej, co skutecznie ograniczyło zakres zdarzenia.

Bakterie grupy coli stanowią wskaźnik stanu technicznego systemu dystrybucji wody i nie są drobnoustrojami chorobotwórczymi, jednak ich obecność wskazuje na pogorszenie jakości sanitarnej wody. Prawdopodobną przyczyną skażenia była nieszczelność zbiornika wody czystej w Dobiercicach.

W wodociągach Polanowice-Byczyna oraz Kostów stwierdzono incydentalne przekroczenia dopuszczalnego stężenia azotanów. Zdarzenia te miały charakter krótkotrwały i lokalny. Azotany są parametrem o znaczeniu zdrowotnym, a ich podwyższone stężenia mogą stanowić zagrożenie, szczególnie dla niemowląt, w związku z ryzykiem wystąpienia methemoglobinemii.

We wszystkich przypadkach zarządca wodociągów podjął działania naprawcze, które doprowadziły do przywrócenia jakości wody zgodnej z wymaganiami obowiązujących przepisów, co zostało potwierdzone wynikami badań kontrolnych.

3. ZGŁOSZONE REAKCJE NIEPOŻĄDANE ZWIĄZANE ZE SPOŻYCIEM WODY

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kluczborku nie zgłoszono żadnych niepożądanych reakcji związanych ze spożyciem wody dostarczanej z wodociągów Polanowice-Byczyna, Kostów i Dobiercice.

4. PROWADZONE POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE ORAZ DZIAŁANIA NAPRAWCZE PROWADZONE PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA WODNO-KANALIZACYJNE

W 2025 roku dla wodociągów sieciowych Dobiercice oraz Kostów, zaopatrujących w wodę do spożycia gminę Byczynę, wydano łącznie 4 decyzje administracyjne. Natomiast dla wodociągu sieciowego Polanowice - Byczyna nie prowadzono postępowania administracyjnego dotyczącego nieodpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wodociąg	Postępowanie administracyjne	Przekroczony parametr
Dobiercice	decyzja o braku przydatności wody do spożycia	bakterie grupy coli
	decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia	bakterie grupy coli
Kostów	decyzja finansowa	azotany
	decyzja umarzająca postępowanie w celu wydanie decyzji o braku przydatności wody do spożycia	azotany

Prowadzone działania naprawcze w celu poprawy jakości wody dotyczyły:

- eliminacji mikrobiologicznego skażenia wody - wodociąg Dobiercice;
- obniżenia stężenia azotanów - wodociąg Kostów, wodociąg Polanowice – Byczyna.

W przypadku wystąpienia skażenia mikrobiologicznego w wodzie z wodociągu sieciowego Dobiercice, zarządca wodociągu przeprowadził dezynfekcję sieci wodociągowej podchlorynem sodu wraz z intensywnym płukaniem.

W przypadku przekroczenia stężenia azotanów w wodzie z wodociągu sieciowego Polanowice-Byczyna, zarządca wodociągu podjął działania naprawcze polegające na zmianie konfiguracji pracy studni, w celu uzyskania optymalnego poziomu azotanów, oraz przeprowadził płukanie sieci wodociągowej.

W przypadku przekroczenia stężenia azotanów w wodzie z wodociągu sieciowego Kostów, zarządca wodociągu podjął działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowej, zwiększeniu udziału wody uzdatnianej na kolumnach jonitowych w stosunku do całości wody pobieranej z ujęcia oraz zmianie konfiguracji pracy studni.

Po zakończeniu działań naprawczych pobierano do badań kontrolne próbki wody w celu potwierdzenia ich skuteczności.

5. WNIOSKI

Przedsiębiorstwo wodociągowe realizowało obowiązki w zakresie prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej wodociągów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kontrola jakości wody była prowadzona zgodnie z harmonogramem pobierania próbek zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kluczborku.

W przypadku wystąpienia przekroczeń parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych zarządca wodociągów podejmował działania naprawcze, które skutecznie doprowadzały jakość wody do wymagań określonych w rozporządzeniu, co potwierdzono wynikami badań kontrolnych.

Informacje o jakości wody (oceny okresowe, oceny obszarowe, komunikaty) były udostępniane na stronie internetowej PSSE w Kluczborku oraz przekazywane władzom lokalnym i administratorowi wodociągów.

Woda dostarczana z wodociągów Polanowice-Byczyna, Kostów oraz Dobiercice była dezynfekowana w sposób ciągły przy użyciu podchlorynu sodu. W związku z tym prowadzono dodatkowe badania, obejmujące m.in. chlor wolny, chloroform, chloraminy oraz bromodichlorometan. W badanych próbkach nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości tych parametrów.

Poniżej w tabeli przedstawiono najwyższe stężenia wybranych parametrów fizykochemicznych, stwierdzone w próbkach wody w sieci dystrybucyjnej.

Parametr /jednostka	Wodociągi			Wartość dopuszczalna
	Polanowice-Byczyna	Kostów	Dobiercice	
Mętność (NTU)	0,81	0,98	0,65	akceptowalna przez konsumentów
Odczyn	7,9	7,9	8,3	6,5-9,5
Amoniak (mg/l)	<0,051	<0,050	0,08	0,50
Azotyny (mg/l)	<0,033	<0,030	<0,030	0,50
Azotany (mg/l)	62,0	69,1	2,97	50
Chlorki (mg/l)	61,0	53,9	21,0	250
Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	328	252	140	60-500
Żelazo (µg/l)	120,0	<60,0	107,0	200
Mangan (µg/l)	35,1	<4,0	18,0	50
Fluorki (mg/l)	<0,10	<0,10	0,10	1,5
Bromiany (µg/l)	<5,0	<5,0	<5,0	10
Ołów (µg/l)	1,5	<1,0	<1,0	10
Miedź (mg/l)	0,052	<0,0020	<0,0020	2,0
Nikiel (µg/l)	1,5	<5,0	<5,0	20
Chlor wolny (mg/l)	0,09	0,19	0,07	0,3
Suma THM	8,11	<4,0	<4,0	100

źródło: badania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kluczborku i administratora wodociągów w 2025 r.

W niskich stężeniach w wodzie występowały również takie parametry jak kadm, cyjanki, rtęć, arsen, bor, benzen, WWA oraz pestycydy.

Analiza wyników badań wykazała, że w wodociągach Polanowice-Byczyna oraz Kostów istotnym problemem jest podwyższone stężenie azotanów w wodzie przeznaczonej do spożycia. Pomimo stosowanego procesu uzdatniania, w wodociągu Kostów okresowo występują ponadnormatywne stężenia tego parametru, a część wyników kształtuje się na poziomie zbliżonym do wartości dopuszczalnej (50 mg/l).

W związku z powyższym zasadne jest prowadzenie dalszej analizy i optymalizacji procesu uzdatniania wody, w szczególności w zakresie wpływu jakości wody surowej na skuteczność pracy kolumn jonitowych.

Na podstawie przeprowadzonych badań oraz ocen okresowych za 2025 r. stwierdzono, że jakość wody dostarczanej mieszkańcom miasta i gminy Byczyna spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Małgorzata Zabierowska

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kluczborku

/dokument podpisany elektronicznie/